

Vastaus Lounais-Suomen aluehallintoviraston lisäselvityspyyntöön LSAVI/1676/05.07.03/2016 koskien ilmoitusta, jossa arvostellaan Euran kunnan mielenterveys- ja päihdeyksikön toimintaa

Asiaan liittyen on jo lähetetty aiemmin 19.9.2016 Euran perusturvalautakunnan selvitys sekä johtava lääkäri Petri Salon selvitys liitteineen ja lisäksi 12.1.2017 Euran perusturvalautakunnan lisäselvitys, johtava lääkäri Petri Salon lisäselvitys ja perusturvajohtaja Kalevi Mäkipään lisäselvitys liitteineen. Nyt aluehallintovirasto pyytää vielä lisäselvityksenä perusturvajohtaja Kalevi Mäkipään ja johtava lääkäri Lotta Armfeltin selvitykset pyydetyistä asioista. Lisäksi pyydettiin mielenterveys- ja päihdepoliklinikan vastuuhenkilöiden selvitykset. Mielenterveys- ja päihdepoliklinikan vastuuhenkilönä toimii johtava lääkäri Lotta Armfelt, joten erillisiä vastuuhenkilöiden lisäselvityksiä ei ole tarvetta antaa.

Tässä vastauksessa vastataan nyt laajemmin Euran mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoidosta, koska alun perin vuonna 2016 selvityspyyntö on koskenut lähinnä lapsia ja nuoria. Nyt selvityspyynnössä on pyydetty kuvaamaan vain mielenterveys- ja päihdepoliklinikan toimintaa ja henkilöstöä, mutta muidenkin mielenterveystoimintojen osalta samalla.

Pyydetty selvitykset Euran mielenterveys- ja päihdepoliklinikan ajantasaisesta toiminnasta:

Aikuisten palvelut:

Euran mielenterveys- ja päihdepoliklinikka sijaitsee fyysisesti Euran sote-keskuksessa. Mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla hoidetaan perusterveydenhuollon piiriin kuuluvien aikuispotilaiden mielenterveys- ja päihdeongelmia. Lisäksi mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla tarjotaan korvaushoito-, päihdeseuranta- ja muut päihdepotilaiden hoitoon liittyvät palvelut. Alkoholi-riippuvaisen katkaisuhuolto tehdään myös Euran sote-keskuksen terveyskeskussairaalassa ja tämän toteutuksessa on mukana myös mielenterveys- ja päihdepoliklinikka.

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla työskentelee vakituisesti kaksi täysiaikaista psykiatrista sairaanhoitajaa. Lisäksi poliklinikalla työskentelevät psykiatrinen sairaanhoitaja ja mielenterveystyöhön suuntautunut sosionomi (yhteensä 8 h/vko), joiden pääasiallinen työpiste on mielenterveystyöntekijien päivätoiminta. Mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla asiakkaiden vastaanottokäynnit ovat yksilökäyntejä. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa työskentelee myös tukihenkilö, joka vastaa myös tuetun asumisen yhteydessä järjestettävästä päivätoiminnasta.

Euran sote-keskuksessa on perusterveydenhuollon potilaiden hoidossa siirrytty tiimimalliin 13.1.2020. Tämä tarkoittaa sitä, että terveyskeskuksen perusterveydenhuollolle kuuluvat potilaat on jaettu eri moniammatillisten tiimien hoidettavaksi. Akuuttitiimin lääkärit ja hoitajat hoitavat akuutisti sairaita potilaita. Pitkäaikaissairaita potilaita hoitaa pitkäaikaissairaiden tiimi. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden asioita hoitaa tiiminä mielenterveys- ja päihdepoliklinikan hoitajat ja mielenterveystyöstä kiinnostuneet lääkärit. Psykiatriset sairaanhoitajat toimivat myös osin asiakkaiden omahoitajina. Asiakkaat voivat ottaa tarvittaessa omahoitajaan yhteyttä akuuteissa ja osin myös somaattisissa hoidollisissa asioissa. Asian hoitamiseksi konsultoidaan lääkäriä tai ohjataan asiakas muualle jatkohoitoon esim. akuutin tiimin hoitoon. Pääasiassa mielenterveys- ja päihdepotilaiden kaikkiin konsultaatioihin vastaavat mielenterveyspotilaiden hoidosta kiinnostuneet lääkärit ja myös vastaanotoilla hoidetaan potilaita kokonaisuutena hoitaen samalla myös potilaan somaattiset vaivat.

Eurassa toimii myös yksityisiä mielenterveyspotilaiden asumisyksiköitä, jotka käyttävät Euran sote-keskuksen lääkäri- sekä mielenterveys- ja päihdepalveluita. Yhdelle tarjotaan palveluna lääkärinkiertoa kerran kuukaudessa, josta huolehtii johtava lääkäri Lotta Armfelt. Täten asukkaiden asiat saadaan käsiteltyä keskitetysti ja kierrolla voidaan hoitaa somaattiset ja mielenterveyteen liittyvät sairaudet samalla. Tarvittaessa potilaista konsultoidaan ostopalvelopsykiatria tai erikoissairaanhoidon Satasairaalan psykiatrialta.

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikan sekä pitkäaikaispotilaiden lääkäripalvelut tuotetaan osittain sote-keskuksen avovastaanoton nimettyjen lääkäreiden avulla. Tämän tueksi tarvitaan kuitenkin psykiatrin osaamista. Psykiatrian palvelut tuotetaan mielenterveys- ja päihdepoliklinikalle ostopalveluna. Käytössä ovat myös Satasairaalan psykiatrian palvelut. Ostopalvelulla pyritään nopeuttamaan potilaiden psykiatrian hoitoon pääsyä sellaisissa tapauksissa, joissa tarvitaan psykiatrin arviota/lausuntoa, mutta ei välttämättä pidempiaikaisempaa/kattavampaa erikoissairaanhoidon hoitoa.

Nuorten palvelut:

Euran sote-keskuksessa työskentelee myös yksi nuorten ja kaksi lasten psykiatrista sairaanhoitajaa. Nuorten psykiatrisen sairaanhoitajan asiakkaiden lääkärikäynnit hoidetaan mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla. Psykiatrisen sairaanhoitaja konsultoi kuitenkin herkästi Satasairaalan nuorisopsykiatrian poliklinikan lääkäreitä ja jos potilaat tarvitsevat erikoissairaanhoidon hoitoa, heidät lähetetään jatkohoitoon erikoissairaanhoidon hoitoon.

Nuoriin keskittynyt psykiatrisen sairaanhoitaja työskentelee pääosin sote-keskuksella. Hän tekee yhteistyötä kaikkien nuorten kanssa toimivien ammattilaisten kanssa. Asiakkaat ovat 13-17v. (joskus 18v. toisen asteen opinnot loppuun) ylä- ja toisen asteen opiskelijoita, perus- ja erityisoppilaita. Häneen otetaan yhteyttä suoraan puhelimitse, lääkäreiden viestein, Wilma-viestein, yksityispuolen läheteillä, esh.n perustasolle palautuksina, kodeista vanhemmat pyytävät nuorelle ajanvarausta ja tulevat mukaan ensikäynnille ja lääkärikäynnille sekä kaikkiin palavereihin kuten koululle tai lastensuojelun palaveriin, ajoittain myös esh.n hoitokokouksiin. Korona-aikana oltu esh.n vain puhelinyhteydessä etänä tarvittaessa.

Nuoria ohjaavat nuorten psykiatriselle sairaanhoitajalle koululta opettaja/luokanvalvojat, kouluterveydenhuollon lääkäri tai terveydenhoitaja, oppilas- opiskeluhuollon kuraattorit sekä koulupsykologit sekä ammattioppilaitosten terveydenhoitajat ja joskus mm. yksityispuolen toimijat tai lastensuojelulaitokset.

Ajanvaraus sovitaan puhelimitse oppilaan vanhempien ja oppilaan kanssa. Ajanvaraus merkitään Wilmaan, jonka kautta viesti kulkee oppilaan luokanvalvojalle, oppilaalle ja huoltajille muistutuksena ajanvarauksesta. Ensikäynnillä kutsutaan huoltaja tai huoltajat mukaan. Laitosnuorille on yleensä ohjaaja mukana mutta esim. lääkärikäynneillä on lupa esim. mahd. lääkitykseen vanhemmalta/huoltajalta jo kysytty. Pääosin vanhemmat ovat kuitenkin lääkärikäynneillä keskustelemassa lääkityksestä. Jos akuutisti joudutaan joku nuori viemään lääkäriin niin psykiatrisen sairaanhoitaja ilmoittaa asian kotiin ja vanhempi tulee niin pian kuin pääsee. Samalla ilmoitetaan myös lastensuojeluun ja sieltä myös sos.tt. tulee paikalle, jos vanhempi ei heti pääse. Kaikki palaverit, joissa alaikäisten oppilaiden/opiskelijoiden asioita käsitellään niin vanhempi/huoltaja on mukana. Lääkärikäynneille myös vanhempi osallistuu pääosin, mutta jos tulee esim. työeste lääkäri/psyk. sairaanhoitaja soittaa vanhemmalle vastaanoton jälkeen ja keskustele tilanteesta ja jatkosta.

Ostopalvelopsykiatria ei ole käytetty nuorten kanssa lainkaan aikoihin. Psykiatri Nevalaista käytettiin muutaman kerran noin vuonna 2014. Nuorten kohdalla psykiatrisen sairaanhoitajan työparina toimi aikoinaan johtava lääkäri Petri Salo, joulukuusta 2018 johtava lääkäri Lotta Armfelt ja huhtikuusta 2020 yleislääketieteen erikoislääkäri Jasmine Cornu-Tupala. Psykiatrisella sairaanhoitajalla on nuorten kanssa ollut vuosia lähimmät esh. psykiatrit Marja-Leena Nikander, joka kävi vielä ennen koronaa konsultoivana psykiatrina sote-keskuksella 3-4 viikon välein ja nuorten osaston psykiatrit kuten Tuomo Lahti sekä akuutin lääkärit. Porista akuutilta tai Harjavallan poliilta tai osastolta myös esh.n sairaanhoitajat ja psykologit konsultoivat Euran nuorten psykiatrista sairaanhoitajaa tarvittaessa ja palauttavat euralaiset nuoret kyllä perustasolle aika nopeaan.

Nuorten mielenterveysasioissa terveyskeskuslääkärit voivat aloittaa lievissä ongelmissa lääkityksiä esim. masennukseen, ahdistukseen tai unettomuuteen. Vähänkään hankalammissa tapauksissa tai jos aloitetulla lääkityksellä ei saada nopeasti vastetta, niin potilaat lähetetään erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidostakin on ohjeistettu, että terveyskeskuksessa voidaan aloittaa esim. sertaliinia, essitalopraamia ja melatoniinia. Muiden lääkkeiden kohdalla konsultoidaan jo erikoissairaanhoidoa.

Lasten ja osin nuorten mielenterveystyö lasten ja nuorten palveluissa:

Neuvolatyön ja kouluterveydenhuollon osana toimivat lasten ja nuorten psykiatriset sairaanhoitajat. Heidän työparinaan toimivat neuvola- ja kouluterveydenhuollon lääkärit. Pääosin neuvolatoiminnasta vastaa tällä hetkellä erikoislääkäri Virpi Toivonen ja hänen lisäkseen yleislääketieteen erikoislääkäri Jasmine Cornu-Tupala sekä heidän sijaisinaan YEK-vaihetta suorittavia lääkäreitä ja kandeja. Psykiatristen sairaanhoitajien palveluihin ohjataan, kun arjessa on huolenaiheita, joihin lapsen, nuoren ja/tai perheen omat keinot eivät tunnu riittävän. Psykiatrisen sairaanhoitaja tekee yhteistyötä esimerkiksi neuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, muiden opiskelijahuollon toimijoiden, perheneuvolan, koulun ja varhaiskasvatuksen sekä sosiaalitoimen kanssa. Psykiatristen sairaanhoitajien vastaanotolle voi hakeutua itse tai edellä mainittujen tahojen kautta.

Lasten ja nuorten psykiatriset sairaanhoitajat ennaltaehkäisevät mielenterveyden ongelmia:

- auttaen lasta/nuorta löytämään omia vahvuuksiaan,
- tukemalla itsetuntoa tukemalla vuorovaikutusta perheenjäsenien välillä ja lapsen/nuoren kaverisuhteissa
- ohjaamalla lasta/nuorta itsehillinnän haasteissa tai omien/toisten rajojen ymmärtämisessä.

Psykiatriset sairaanhoitajat ja sote-keskuksen lääkärit tunnistavat, tutkivat ja hoitavat lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmia ja neuropsykiatrisia häiriöitä sekä toimivat perheiden tukena kriisiytyneissä elämäntilanteissa. He osallistuvat myös lasten vanhempien psykososiaalisiin ongelmiin liittyvään varhaiseen hoitoon ja tukeen yhteistyössä sosiaalihuollon ja aikuisten palveluiden kanssa.

Lapsi tai nuori voidaan ohjata erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perustasolle psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle. Tällöin psykiatrisen sairaanhoitaja toimii yhtenä hoitotahona hoidettaessa lapsen tai nuoren mielenterveyden häiriöitä. Psykiatrisen sairaanhoitaja voi toimia myös lapsen/nuoren neuropsykiatrisena valmentajana, kun hänellä on siihen koulutus.

Psykiatrisen sairaanhoitaja tekee ensikäynnillä arvion palvelun tarpeesta ja on yhteydessä tai tapaa aina myös lapsen/nuoren vanhemmat. Sen jälkeen sovitaan yhdessä lapsen/nuoren ja perheen kanssa, että:

- ei ole tarvetta jatkohoidolle
- aloitetaan käynnit psykiatrisen sairaanhoitajan luona

- konsultoidaan lääkäriä tai ohjataan lääkärin vastaanotolle (tämän kautta tarvittaessa lähete erikoissairaanhoidon tms.)
- ohjataan muulle hoitotaholle esim. kuraattorille, koulupsykologille tai perheneuvolaan
- konsultoidaan suoraan erikoissairaanhoidoa (nuoret)

Psykiatriset sairaanhoitajat toimivat lasten/nuorten mielenterveystyössä tiiviissä yhteistyössä neuvolan/kouluterveydenhuollon lääkärin kanssa. Kun tutkimusten perusteella on todettu hoidon tarve, arvioidaan, onko hoito toteutettavissa perusterveydenhuollossa vai onko lapsi/nuori syytä lähettää erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidon lähettäminen harkitaan Käypä hoito -suositusten ja STM:n Lasten mielenterveystyön ja lastenpsykiatrian kiireettömän hoidon perusteiden linjauksia noudattaen ja tarvittaessa erikoissairaanhoidon konsultoiden. Lastenpsykiatrisen diagnostiikka tapahtuu pääosin erikoissairaanhoidossa.

Tammikuussa 2019 kävi yksi lapsi myös ostopalvelupsykiatrilla.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden henkilöstö:

Nuorten psykiatrisen sairaanhoitaja Minna Suutari: Olen tullut taloon 2013 olen psykiatrian erikoissairaanhoidon koulutukseltani (opistoasteen). Olen erikoistunut neuropsykiatrisiin, kriisi-, trauma-, päihde ym. psykiatrisiin sekä kognitiiviseen lyhytterapiaan. Työnohjausta aloin saamaan vasta muistaakseni 2016 olin 3 vuotta ilman. Käytin kyllä kriisitilanteissa lääkäreitä tarvittaessa, kun en voinut asiaa itselläni pitää ja niin teen edelleen vaikeissa tilanteissa. Työnohjaajani on Kari Jonsson Turun yliopistolta olemme tavanneet 4-6 viikon välein. Hän on ollut yksilötyönohjaajani ja koulutukseltaan psykoterapeutti. Teen kokotyöaikaa.

Lasten psykiatrisen sairaanhoitaja Katriina Maunula: Työaika 22h 57min / vko (60% täydestä työajasta) Aloittanut työskentelyn meillä Eurassa 8/2014. Koulutus sairaanhoitaja, erikoistunut psykiatrisiin ja lisäksi neuropsykiatrisen valmentaja ja työnohjaaja. Laajat Mielenterveysseuran koulutukset 1997-2013 (trauma-, seksuaalikasvatus-, seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisy ja hoito -koulutus), Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus, Kriisi työntekijä-koulutus, Rikosuhrikoulutus. Työnohjaus 4-6 viikon välein vuosia

Lasten psykiatrisen sairaanhoitaja Marjo Stenroos: Työaika 38h 15 min / vko. Aloittanut työskentelyn Eurassa 11/2019, koulutus sairaanhoitaja AMK. Olen käynyt edellisessä työpaikassani (lastensuojelulaitos) koulutukset: Traumahäiriöt ja vakauttaminen (kesto puoli päivää), Kiintymyssuhdehäiriöisen lapsen hoito ja kasvatus (kesto 1,5päivää) sekä nelipäiväisen empatiakoulutuksen. Marjon työnohjaajana on toiminut 2019 vuoden Lea Niinisalo (Winnova Pori) ja vuoden 2020 alusta Päivi Tikka (Pori)

Neuvolalääkäri Virpi Toivonen: Yleislääketieteen erikoislääkäri, Lasten ja nuorten palveluiden lääkäri, työaika/ vk 30h36min, toiminut yksikössä 1.9.2017 lähtien, ehkäisy-, äitiys- ja lastenneuvolat, kouluterveydenhuolto, perheneuvolan moniammatillinen työryhmä. Työnohjaajani on Kari Jonsson Turun yliopistolta olemme tavanneet 4-6 viikon välein. Hän on ollut yksilötyönohjaajani ja koulutukseltaan psykoterapeutti.

Neuvolalääkäri ja nuorten mielenterveyspotilaiden kanssa työskentelevä Jasmine Cornu-Tupala:

Aloittanut työskentelyn Euran sote-keskuksessa huhtikuussa 2020. Yleislääketieteen erikoislääkäri. Erikoistumisen aikana työskennellyt nuorten psykiatrian poliklinikalla. Työaika 65 %/vko. Työnohjaus alkaa keväällä 2021.

Aikuisten pitkäaikaispotilaiden kanssa työskentelevä sosionomi Armi Perttu: Laillistettu sosionomi, työaika 38.25/vko, töissä 1.8.2013 alkaen (keskeytys 1.6.2015-30.9.2016 äitiysloma/hoitovapaa).

Työnohjaus vuodesta 2014 alkaen parityönohjauksena (Armi ja Hanne) kerran kuukaudessa 1h30min. 2014-2018 työnohjaajana toimi Heikki Kupiainen. 2019 vuodesta lähtien työnohjaajana ollut Kirsikka Arkimies ryhmätyönohjauksena (Armi, Hanne ja lähihoitaja Tiina Nordman) 1h30min kerran kuukaudessa.

Aikuisten pitkäaikaispotilaiden kanssa työskentelevä psykiatrinen sairaanhoitaja Hanne Suckman:

psykiatrinen sairaanhoitaja, työaika 38.25/vko, töissä 1.8.2013 alkaen (keskeytys 1.9.2015-31.8.2016 virkavapaa). Työnohjaus vuodesta 2014 alkaen parityönohjauksena (Armi ja Hanne) kerran kuukaudessa 1h30min. 2014-2018 työnohjaajana toimi Heikki Kupiainen. 2019 vuodesta lähtien työnohjaajana ollut Kirsikka Arkimies ryhmätyönohjauksena (Armi, Hanne ja lähihoitaja Tiina Nordman) 1h30min kerran kuukaudessa.

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikan psykiatrinen sairaanhoitaja Marianne Aaltonen:

Aloittanut työt 27.4.2020, Koulutus: sairaanhoitaja (1987), psykiatrinen sairaanhoitaja (1996), Työaika:38,75, Työnohjaus: työnohjaaja Kirsti Juhola (psykiatrinen sairaanhoitaja, työnohjaaja) aloitettu 23.7.2020.

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikan psykiatrinen sairaanhoitaja Tiina Heinilä:

Koulutus on mielenterveyshoitaja, sairaanhoitaja psykiatrinen hoito, Johtaminen ja kehittäminen sos.- ja terveydenhuolto alalla (AMK), unihoitaja koulutus, kognitiivisen lyhytterapian opinnot 2,5 vuotta. Sekä ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja koulutus. Tällä hetkellä hypnoterapian opinnot (kognitiivinen) menossa. Työnohjaus on n. 3-4 viikon välein, työnohjaaja Veli Kaukkila. Tarvittaessa useammin. Ollut käytössä vuodesta 2011 / maaliskuu, jolloin olen taloon tullut. Ja työnohjaus on heti kohta silloin alkanut. Tällä hetkellä myös opintoihin / asiakastyöhön liittyvää työnohjausta Juhani Laakson/ Integrum, toimesta 3-4 viikon välein. Tätä työnohjausta ollut myös koko lyhytterapiaopintojen aikana 3-4 viikon välein. Työaika on kokotyöaika.

Lähihoitaja/Tukihenkilö Tiina Nordman:

Koulutukseltaan lähihoitaja (mielenterveys- ja päihdetyö ja ikääntyvien hoito ja kuntoutus). Työaika 38h15min/viikko. 1.4.2017 lähtien toiminut mielenterveys- ja päihdepalvelujen tukihenkilönä puolet työajasta ja puolet työajasta tuetun asumisen päivätoiminnan ohjaajana. 2019 vuodesta lähtien työnohjaajana ollut Kirsikka Arkimies ryhmätyönohjauksena (Armi, Hanne ja lähihoitaja Tiina Nordman) 1h30min kerran kuukaudessa.

Vastuulääkäri Lotta Armfelt: Lääketieteen lisensiaatti vuonna 2012, Turun yliopistossa psykologian kandiopinnot vuosina 2002-2006 sivuaineena, ratkaisukeskeisen psykoterapeutin opintoja 6 kk vuosina 2017-2018. Työaika 100 %. Työskentely yksikössä 12/2018 lähtien. Mielenterveys- ja päihdepalveluihin liittyvä työskentely aiemmin: Salon Aikuispsykiatrian poliklinikka ja psykiatrinen sairaala 6 kk vuonna 2010, Salon terveyskeskuksen mielenterveys- ja päihdepotilaita keskitettynä vuosina 2011-2013, työttömien terveystieteen lääkärinä Turussa vuosina 2016-2018.

Vaihtuvat tk-lääkärit: Vaihtuvat tk-lääkärit tuuraavat välillä Lotta Armfeltia ja jakavat välillä työkuormaa. He toimivat Lotta Armfeltin ohjauksessa. Vaihtuvina lääkäreinä vuonna 2020 on toiminut kandidaatti Laura Tuunanen, kandidaatti Vilma Ekman ja YEK-jaksolla ollut Maria Karlsson. Lisäksi yksittäisiä päiviä tehnyt psykiatriaerikoistumassa oleva Olli Blomberg.

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikalla työskentelevän yleislääkärin tehtäväkuva:

Mielenterveys- ja päihdepoliklinikan yleislääkärin tehtävänä on hoitaa kokonaisvaltaisesti sote-keskuksen potilaita, joilla on mielenterveys- ja päihdekäytön haasteita. Yleislääkäri vastaa psykiatristen sairaanhoitajien konsultaatioihin niin somaattisten kuin mielenterveyteen liittyvien kysymysten suhteen. Lisäksi yleislääkäri tapaa potilaita käynneillä ja hoitaa samalla niin somaattiset kuin mielenterveyteen liittyvät sairaudet. Yleislääkäri voi diagnosoida lieviä mielenterveyden sairauksia kuten masennuksen, ahdistuksen ja unettomuuden. Näihin sairauksiin lääkäri voi aloittaa mielialälääkityksen, rauhoittavaa lääkitystä tai unilääkitystä. Vaativammissa sairauksissa yleislääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon tai ostopalvelopsykiatrilille hoitoon ja diagnoosia varten. Jatkossa yleislääkäri voi jatkaa muidenkin psykiatristen sairauksien hoitoa, jos potilas on esim. palautunut erikoissairaanhoidosta ja hoito jatkuu Eurassa. Tällöin noudatetaan psykiatrin laatimaa hoitosuunnitelmaa ja konsultoidaan herkästi erikoissairaanhoidon ongelmien ilmetessä. Myös lievissä mielenterveyshäiriöissä yleislääkäri lähettää herkästi potilaan erikoissairaanhoidon, jos aloitettu lääkitys/muu hoito ei tunnu riittävällä tai sopivaa lääkitystä ei löydy.

Yleislääkäri huolehtii myös päihdeseurantojen lääkärin osuudesta ja konsultoi herkästi erikoissairaanhoidon päihdelääkäriä. Korvaushoidot aloitetaan Satasairaalan päihdelääkärin toimesta, mutta näitä voidaan jatkaa Eurassa ja tällöin yleislääkäri seuraa hoidon onnistumista ja konsultoi herkästi ongelmassa päihdelääkäriä. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden konsultaatiot ja käynnit on keskitetty tietyille lääkäreille, koska osa yleislääkäreistä on kokeneempia mielenterveyspotilaiden ja päihdepotilaiden hoidossa kuin muut ja näin potilaat saavat asiantuntevampaa hoitoa kuin silloin, jos kaikki hoitaisivat myös näitä potilaita. Päivystystilanteessa kuitenkin kaikki sote-keskuksen lääkärit hoitavat myös mielenterveys- ja päihdepolin potilaita, jos omaa lääkäriä ei ole käytettävissä.

Kuvaus ostopalveluna tuotettavasta psykiatripalvelusta vuonna 2020:

Palvelun tuottajana Terveystalo. Palvelu tuotetaan etäpalveluna siten, että psykiatri osallistuu käynteihin ja konsultaatioihin etänä ja potilas tulee Euran sote-keskukselle. Ostopalvelopsykiatria käytetään potilaiden hoidossa apuna tilanteissa, jolloin tarvitaan psykiatrin apua, mutta potilaan hoitoon arvioidaan riittävän korkeintaan muutama käynti. Psykiatria käytetään esim. kun tarvitaan psykiatrin arviota työkyvystä Kelan pyynnöstä, tarvitaan psykiatrin lausunto psykoterapian aloituksesta tai tarvitaan kevyempää ohjausta potilaan hoitoon. Psykiatripalvelu on tarkoitettu lähinnä aikuispotilaille ja vain harvoissa erityistapauksissa tätä käytetään nuorten hoidossa. Ostopalvelopsykiatri on käytössä 2 kertaa kuukaudessa.

Psykiatripalveluun sisältyvät tehtävät:

1. Psykiatri vastaa hoidon tarpeen arvioinnista ja potilaan psykiatrisesta hoidosta tai potilaan ohjauksesta ja lähetteiden teosta erikoissairaanhoidon, mikäli tämä on potilaalle tarkoituksenmukaisempi hoitopaikka.

2. Psykiatri tarkistaa ja päivittää potilastiedot, terveys- ja hoitosuunnitelmat hoitolinjauksineen sekä lääkelistat. Mahdolliset muutokset merkitään välittömästi potilastietojärjestelmään, jossa ne ovat, mm. akuuteissa hoitotilanteissa Euran perusturvapalveluiden hoitohenkilökunnan, ja Satakunnan sairaanhoitopiirin (Satasairaala) yhteispäivystyksen käytettävissä.
3. Psykiatri tekee tarvittavat lähetteet, lausunnot ja todistukset
4. Psykiatri ottaa vastaan potilaita sekä vastaa konsultaatioihin klo 8.00-16.00 välisenä aikana. Potilasaikojen pituus voi vaihdella 30-60 minuutin välillä. Lisäksi palveluntuottajan psykiatri voi käyttää 4-6 h/kk aikaa toimistotoihin.
5. Psykiatri vastaa Euran sote-keskuksen lääkäreiden hänelle lähettämiin kiireellisiin ja kiireettömiin konsultaatiopyyntöihin em. aikana. Konsultaatiopyynnot ja vastaukset kirjataan aina potilastietojärjestelmään.
6. Psykiatri osallistuu mielenterveys- ja päihdepoliklinikan kehittämiseen ja ottaa tarvittaessa kantaa mielenterveys- ja päihdepotilaiden yleisiin hoito- ja toimenpidesuosituksen päivityksiin.

Nykyään Euran sote-keskuksen ostopalvelopsykiatrina toimii Katri Paganus. Katri Paganus on psykiatrian erikoislääkäri ja tutkinnosta on aikaa yli 5 vuotta. Katri Paganus on työskennellyt Eurassa lokakuusta 2020 lähtien. Ostopalvelusopimus tehty Terveystalon kanssa vuoden 2020 alussa.

Työnjako ostopalvelopsykiatrin ja yleislääkärin välillä sekä ostopalvelopsykiatrin ja erikoissairaanhoidon välillä:

Yleislääkäri hoitaa mielenterveys- ja päihdepoliklinikan potilaita, joiden tilanne on tasainen tai joilla on lieviä mielenterveyshäiriöitä. Yleislääkäri arvioi lähettämistarpeen erikoissairaanhoidon ja ostopalvelopsykiatrin hoitoon soveltuvat potilaat ohjataan ostopalvelopsykiatrilta. Ostopalvelopsykiatria käytetään potilaiden hoidossa apuna tilanteissa, jolloin tarvitaan psykiatrin apua, mutta potilaan hoitoon arvioidaan riittävän korkeintaan muutama käynti. Psykiatria käytetään esim., kun tarvitaan psykiatrin arviota työkyvystä Kelan pyynnöstä, tarvitaan psykiatrin lausunto psykoterapian aloituksesta tai tarvitaan kevyempää ohjausta potilaan hoitoon. Osa potilaista voidaan ohjata suoraan ostopalvelopsykiatrilta, jos psykiatrin sairaanhoitaja arvioi heti psykiatrin tarpeen esim. potilaan tarvitessa Kelaa varten lausunnon.

Erikoissairaanhoidon palveluita käytetään aina, kun potilas tarvitsee erikoissairaanhoidon arviota ja arvioidaan, että potilas tulee tarvitsemaan pidempää erikoissairaanhoidon hoitoa, laajempaa erikoissairaanhoidon apua, päihdepsykiatrian apua, psykiatrista sairaalahoitoa, tai nuoret/lapset tarvitsevat psykiatrista hoitoa.

Ohjeistus psykelääkkeiden määräämiskäytännöistä:

Psykelääkkeiden määräämisessä noudatetaan yleisiä lääkkeen määräämissuosituksia ja käypä hoito suosituksia. Yleislääkärit voivat aloittaa lieviin mielenterveyshäiriöihin mielialalääkityksiä ja ahdistukseen ja unettomuuteen lyhytaikaisesti rauhoittavaa lääkitystä. Nuorille voidaan aloittaa lievään ahdistukseen tai masennukseen mielialalääkityksiä. Lapsille ja nuorille voidaan aloittaa ADHD lääkityksiä. Kaikissa ongelmatapauksissa/vaikeammissa tapauksissa vähintään konsultoidaan erikoissairaanhoidon psykiatrin määräämiä psykelääkkeitä voidaan uusien yleislääkärin toimesta, hoidon ollessa tasapainossa ja hoitosuunnitelmaa noudatetaan.

Eurassa 18.1.2021

Perusturvajohtaja Kalevi Mäkipää

Johtava lääkäri ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden
vastuulääkäri Lotta Armfelt

Litteenä vuosien 2019 ja 2020 mielenterveys- ja päihdepoliklinikan käyntitilastot ja lääkehoitosuunnitelma.